

UNIVERSITATEA OVIDIUS DIN CONSTANȚA
FACULTATEA DE LITERE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE UMANISTE

ANTROPONIMIA TURCEASCĂ DIN DOBROGEA

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

Coordonator științific,

Prof. univ. dr. DOMNIȚA EMILIA TOMESCU

Doctorand,

MUSTAFA (BORMAMBET) VILDAN

CONSTANȚA

2022

CUPRINS

INTRODUCERE.....	3
CAPITOLUL I. COMUNITATEA TURCILOR DOBROGENI	
1.1. Constituirea comunității turce din Dobrogea.....	13
1.2. Evoluția demografică a etniei turce în Dobrogea.....	27
1.3. Aspecte ale vieții economice și culturale ale turcilor din Dobrogea.....	32
CAPITOLUL II. ANTROPONIMIA TURCEASCĂ	
2.1. Antroponimia – definiții și delimitări.....	53
2.2. Abordări ale turcologilor despre antroponimia turcească.....	66
2.3. Originea numelor turcești	71
2.4. Numele turcești din Dobrogea.....	77
CAPITOLUL III. PRENUMELE TURCEȘTI. TIPOLOGIE	
3.1. Criterii de clasificare a numelor turcești	90
3.2. Clasificarea semantică a prenumelor turcești.....	92
3.2.1. Onomastica religioasă.....	92
3.2.2. Onomastica laică.....	133
3.3. Clasificarea structural-morfematică a prenumelor turcești.....	166
CAPITOLUL IV. FRECVENȚA PRENUMELOR TURCEȘTI DIN DOBROGEA	
4.1. Prenumele masculine.....	192
4.2. Prenumele feminine.....	229
4.3. Modernizarea sistemului onomastic turc	262
4.4. Influența numelor turcești în antroponimia românească.....	273
CONCLUZII.....	290
SIGLE ȘI ABREVIERI.....	298
BIBLIOGRAFIE.....	300
ANEXE.....	304
ANEXA NR. 1.....	304
ANEXA NR. 2 CHESTIONAR ANTROPONIMIC.....	347
ANEXA NR. 3 LISTA DE NUME.....	348

Rezumatul tezei de doctorat

Cuvinte-cheie: *antroponimie, prenume turcești, denotație, formarea numelor, toponimie, Dobrogea, Constanța, Tulcea, origine, onomastica religioasă, onomastica laică, cultură turcească, comunitate*

Scopul cercetării de față, cu titlul *Antroponimia turcească din Dobrogea*, este de a studia, din perspectiva morfologică, semantică, etimologică și culturală, antroponimele turcești din spațiul geografic dobrogean, anume din județele Constanța și Tulcea. Studiul nostru, prin structură și complexitate, este o abordare unică și necesară.

Am ales această zonă, deoarece grupul socio-cultural turc ocupă cea mai ridicată pondere, raportându-ne la teritoriul României.

De asemenea, atât eu, cât și străbunii mei, facem parte din comunitatea turcă din Dobrogea iar prin activitățile profesionale pe care le-am dezvoltat, limba și cultura turcă au ocupat un loc prioritar în viața mea. Ca urmare este firesc ca preocupările doctorale să țințească spre adâncirea și dezvoltarea cunoștințelor lingvistice.

Teza cuprinde patru mari capitole, structurate la rândul lor în subcapitole, prin intermediul cărora, am expus obiectivele lucrării de față, și anume, întocmirea unui corpus al prenumelor turce din Dobrogea, stabilirea unui raport a onomasticii turce din Dobrogea cu sistemul onomastic turc din Turcia cu stabilirea relației dintre acestea, istoricul și geografia zonei, clasificarea prenumelor din limba turcă după natura surselor, realizarea relației dintre prenume și alte clase antroponimice sau între prenume și toponime.

De asemenea, un obiectiv major al tezei îl reprezintă selectarea, clasificarea și analizarea onomasticii masculine și feminine din cele două județe în vederea stabilirii frecvenței prenumelor turcești din cele două județe. În studiul nostru, am pornit de la constatarea că tradiția are un rol important, deoarece asigură continuitatea numelor vechi, iar factorii religioși, culturali și social-politici sunt cei care influențează această frecvență a numelor.

Primul capitol, intitulat *Comunitatea turcilor dobrogeni*, cuprinde trei subcapitole, și anume: *Constituirea comunității turce din Dobrogea*, *Evoluția demografică a etniei turce în Dobrogea* și *Aspecte ale vieții economice și culturale ale turcilor din Dobrogea*.

În primul subcapitol am evidențiat primele elemente turce stabilite în Dobrogea, reformele sultanului Abdul Medgid, situația turcilor în perioada interbelică, participarea turcilor la cea de-a doua conflagrație mondială, participarea turcilor la marile confruntări de la

începutul secolului al XX-lea. În continuare, am evidențiat și viața turcilor din Dobrogea în perioada comunistă și postcomunistă. De asemenea, o importanță deosebită au avut-o relatările călătorilor străini cu privire la viața turcilor din Dobrogea.

În cadrul celui de-al doilea subcapitol am considerat necesare unele analize statistice, care au reușit să contureze evoluția demografică a turcilor din Dobrogea cu urcușurile și coborâșurile înregistrate de-a lungul timpului.

În cel de-al treilea subcapitol am realizat un studiu amplu al vieții economice și culturale a comunității turce din regiunea Dobrogei. Analiza științifică subliniază activitățile meșteșugărești și comerciale practicate de aceștia.

Totodată, am prezentat un monument de arhitectură, *hamamul* din Medgidia, element cultural nelipsit din marile așezări turcești. Apoi am prezentat Seminarul Musulman de la Medgidia, care avea să schimbe structura socială regională prin numărul crescut de tineri care aveau acces la educație în această instituție. Organizarea vieții religioase nu se deosebea cu nimic față de Imperiul Otoman, continuând tradiția *imamatului* de la Poarta otomană. Clădirile geamiilor din Dobrogea sunt importante piese de arhitectură religioasă din patrimoniul cultural turcesc. Conducerea cultului musulman din România este coordonată de către muftiat având în subordine imami, care contribuie la păstrarea credinței și a legăturilor dintre membrii comunității musulmane. Mulți dintre muftii comunității musulmane au fost pregătiți la Medgidia, în cadrul Seminarului Musulman. Credința islamică a rezistat în condițiile existenței regimului comunist. În familiile musulmane se studia Coranul și se păstrau sărbătorile religioase.

Deschiderea Liceului Pedagogic Musulman „Kemal Atatürk” din Medgidia, devenit Colegiu Național „Kemal Atatürk” din Medgidia, continuatorul Seminarului Musulman, are o importanță deosebită pentru pregătirea clerului musulman. Cu prilejul sărbătorilor importante, *Ramazan Bayramı*, *Kurban Bayramı*, *Teravih Namazı*, etc., inclusiv tinerii participă la slujbele religioase, ceea ce reprezintă o reîntoarcere la credință și la conștientizarea importanței religiei în viața comunității. Tot în acest subcapitol am specificat faptul că turcii folosesc drept surse de alegere de nume pentru copiii lor nume de toteme, nume de dorințe, nume accidentale, nume religioase, nume magnifice, iar tradiția de a atribui nume copiilor, pentru a perpetua numelor bătrânilor, continuă și azi. Totodată, datorită influenței mass-media, apar și nume noi, la modă.

În capitolul al II-lea, intitulat *Antroponimia turcească*, am demonstrat importanța studiilor din acest domeniu precizând unele aspecte importante abordate în studii și articole. Numeroși cercetători au subliniat importanța funcției, a rolului și a clasificării numelor

proprii, au acordat un interes special studierii monumentelor funerare din marele bazin al culturii turcești, adevărate comori informative cu conținut de noțiuni antroponimice, toponimice, istorice, lingvistice etc. Această problemă am tratat-o în cadrul a patru secțiuni: *Antroponimia – definiții și delimitări* ale specialiștilor români și străini, *Abordări ale turcologilor despre antroponimia turcească* unde am prezentat câteva studii și contribuții ale specialiștilor turci în onomastica turcă, *Originea numelor turcești* și *Numele turcești din Dobrogea* în care am prezentat specificul acestor nume în comparație cu sistemul fonetic românesc.

În capitolul al III-lea, intitulat *Prenumele turcești. Tipologie*, am prezentat o clasificare a prenumelor după natura surselor de proveniență, și anume onomastica religioasă și onomastica laică, iar după clasificarea structural-morfematică, anume: prenume compuse din cuvinte întregi, prenume derivate cu sufixe și prenume perechi (nume formate cu sufixe moționale de gen). Pe toate acestea le-am tratat în trei subcapitole: *Criterii de clasificare a numelor turcești*, *Clasificarea semantică a prenumelor turcești* și *Clasificarea structural-morfematică a prenumelor turcești*.

În capitolul al IV-lea, intitulat *Frecvența prenumelor turcești din Dobrogea*, sunt cuprinse patru subcapitole: *Prenumele masculine*, *Prenumele feminine*, *Modernizarea sistemului onomastic turc* și *Influența numelor turcești în antroponimia românească*.

În primul subcapitol, am prezentat frecvența acestora în județele Constanța și Tulcea, prenumele cu cea mai mare frecvență, prenumele cu cele mai multe variante fonetice, cât și fenomenele fonetice întâlnite în prenumele turcești scrise după sistemul fonetic românesc.

În cel de-al doilea subcapitol, am făcut aceeași analiză ca la cele masculine precizând frecvența, variantele și fenomenele fonetice.

În subcapitolul al treilea, am urmărit modificările sistemului onomastic turc din Dobrogea, iar în subcapitolul al patrulea, am prezentat câteva aspecte legate de existența unor nume românești care au la origine numele turcești. Tot în acest subcapitol în secțiunea *Nume de persoane folosite în toponimie*, din analiza morfo-semnatică a unui număr de 100 de toponime provenite din prenume turcești, rezultă faptul că antroponimia are o permanentă realție cu toponimia.

Lucrarea conține în Anexa 1 imagini cu obiecte aparținând etnicilor turci, imagini cu familii de turci din Dobrogea, cu personalități marcante, cu hărți etnografice a Dobrogei, cu lăcașuri de cult ale comunității musulmane din Dobrogea, cât și de la Seminarul musulman, în Anexa 2 este chestionarul antroponimic și Anexa 3 cuprinde Lista de prenume cu originea și semnificația lor.

Capitolul de concluzii finale expune rezultatele analize noastre, și anume că, antroponimia turcească din Dobrogea nu a beneficiat până în acest moment de studii ample, care să contureze importanța și valoarea acesteia pentru domeniului lingvisticii, atât pentru patrimoniul onomastic românesc, cât și ca parte a sistemului cultural turcic.

Cercetarea întreprinsă în cadrul demersului teoretic și aplicativ, vine să contureze realități lingvistice ce se întind pe o perioadă de cinci secole. Raportarea antroponimică s-a realizat așadar în raport cu materialul istoric de care patrimoniul lingvistic regional beneficiază până în perioada actuală. Dacă pentru primele secole aflate în studiu, aceste informații sunt sumare, pentru contemporaneitate informațiile abundă în special datorită surselor scrise, dar și a celor orale.

Lucrarea de față evidențiază realitățile onomastice din Dobrogea, unde întâlnim multe nume ce reprezintă variante ale aceluiași nume propriu, nuanțate din punct de vedere local. Cauzele acestor variante sunt cunoașterea insuficientă a limbii turce sau nerecunoașterea sunetelor specifice variantei literare a limbii turce, fie de către funcționarii care înregistrează numele copilului, fie de către părinții copilului, mai puțin familiarizați cu ortografia sau ortoepia turcă. În zilele noastre, gradul de instruire este diferit, limba turcă se studiază în școli, în cadrul liceelor și al facultăților. De asemenea, apariția multor seriale turcești la canalele românești de televiziune a influențat alegerea unui anumit nume pentru nou-născut, deoarece mulți telespectatori au fost fascinați de anumite personaje sau eroi.

Totodată, scopul acestei lucrări este de a indica particularitățile sistemului antroponimic al turcilor din Dobrogea. Antroponimia acestei zone are un caracter complex datorită condițiilor istorice, geografice (tărâmul dintre Dunăre și Marea Neagră) și sociale care au făcut ca în acest spațiu să conviețuiască mai multe etnii: români, aromâni, bulgari, turci, tătari, țigani, evrei, greci, armeni, ruși, lipoveni, ucraineni, găgăuzi, germani, italieni, albanezi, sârbi, unguri etc.

Astfel, putem spune faptul că sistemul prenumelor turcești din Dobrogea este marcat de tradiționalism, prezentând numeroase elemente comune cu sistemul onomastic al limbii turce și că schimbările de nume constatate reprezintă adaptări ale numelor turcești, fie în varianta administrativă, fie în varianta populară.

Bibliografie

- ABDÜLVAHAP, Nariman, 2010, *Romanya ile Kırım'ın ortak tarihinden: islâmlaşma hareketi ve seyyid Sarı Saltuk (XIII,YY)*, în vol. *Moştenirea istorică a tătarilor*, I, Bucureşti, Editura Lumina Tipo.
- ACAROĞLU, M. Türker, 1991, *Ad Takma Adlar Soyadları Yer Adlar* (Porecle, prenume, nume de familie, Nume de locuri) Türk Dünyası Araştırmaları.
- AKALİN, L. Samı, 1972, *Türk Manileri (Maniurile turceşti)*, İstanbul.
- AKBABA, Dilek Ergönenç, 2012, *Nogay Türklerin Kişi Adları* (Nume de persoane la turcii nogai), Dil araştırmaları, S.10, Bahar, p. 99-122.
- AKSAN, Doğan, 1998, *Her Yönüyle Dil-Ana Çizgileriyle* (Limba din toate punctele de vedere- cu punctele principale), Dilbilimi I-II-III, Ankara, TDK Yay.
- AKSAN, Doğan, 2005, *Türkçenin Zenginlikleri, İncelikleri* (Bogăţiile şi subtilităţile limbii turce), Ankara, Bilgi Yayınevi.
- ALEXANDRESU-DERSCA BULGARU, M. M., *Nicolae Iorga – a Romanian historian of the Ottoman Empire*.
- AMANOĞLU, Ebülfez Kulu, 2000, *Divanü Lügat-it-Türk'deki Kişi Adları Üzerine* (Asupra numelor de persoane în Dicţionarul lexicologic turc), A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, sayı 15, Erzurum, p. 5-13.
- AMANOĞLU, Ebülfez Kulu, 2001, *Divanü Lügat-It-Türk Kişi ve Yer Adları* (Asupra numelor de locuri în Dicţionarul lexicologic turc), p. 53-58, Türk Dünyası Tarihi, Nisan.
- AMANOĞLU, Quliyev Ebülfez, 1999, *Eski Türk Onomastik Sözlüyü* (Dicţionar de onomastică turcă veche), Baku.
- AMANOĞLU, Quliyev Ebülfez, 1999, *Eski Türk Onomastiği Üzerinde Notlar* (Note asupra onomasticii turce vechi), în A.U. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, nr. 13, Erzurum.
- ANDANİYOZOVA, Dilrabo, 2015, *Edebi Metinde Onomastik Birimlerin Lenguapoetik Özellikleri* (Caracteristicile limbajului poetic ale unităţilor onomastice în textele literare), în Turkish studies, International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, vol. 10/8 Spring.
- ANDREI-FANEA, Anca, 1993, *Semantica numelor proprii, încercare de clasificare structurală a numelor proprii*, Tom IV, Constanţa, Analele Universităţii „Ovidius”.
- ANGHEL, Florin, 2005, *Epistolar din barbarie. Tătarii dobrogeni în rapoarte polone în perioada interbelică*, în volumul Dobrogea – model de convieţuire multiethnică şi multiculturală, coordonator Virgil Coman, Constanţa, Editura Muntenia.

- ANGHEL, Florin, 2004, „*Noul curs*” în relațiile dintre România și Turcia. 1927-1928, în volumul *Tătarii în istoria românilor...*, I.
- ARBORE, Alexandru, 1919, *Contribuțiuni la studiul așezărilor tătarilor și turcilor în Dobrogea*, în Arh. D., II.
- AYDIL, Erol, 2010, *Adlarımız*, ediția a IV-a, Istanbul.
- AYSAN, Advije, TUNCAY, Selma, 1987, *Türk Adları Sözlüğü* (Dicționarul de nume turcești), Ankara, V. Yayınları.
- BASKAKOV, N. A., (traducător prof. dr. Samir Kâzımoğlu), 1997, *Türk Kökenli Rus Soyadları* (Nume de familie rusești cu rădăcini turcești), Atatürk Kültür, Ankara, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları: 684.
- BAŞGÖZ, İlhan, 1998, *The Name and Society: A Case Study of Personal Names in Turkey*, în Kemal Silay (ed.), *Turkish Folklore and Oral Literature*, Bloomington, Indiana University Turkish Studies.
- BARA, Maria, 2006, *Relații interetnice între creștinii ortodocși și musulmani în Dobrogea. Studiu de caz: Medgidia și Cobadin*, în *Philologica Jassyensia*, II, nr. 1.
- BAUBEC, Agiemin, G.Deniz Kamer, 2011, *Dicționar turc-român, roman-turc*, Ed. Ex Ponto, Constanța.
- BAUBEC, Agiemin, 2012, *Limba turcă practică (Türk Dili Uygulamalı)*, Constanța.
- BOLOCAN, Gheorghe, 1999, *Prenumele actuale- inventar și repartitie teritorială în Studii și Cercetări de onomastică*, nr. 4/1999, Ed. Universală, Craiova.
- BOGREA, V., *Contribuție la studiul elementelor orientale din limba română*.
- BRĂTESCU, Constantin, 1916, *Câteva considerații etnografice asupra Dobrogei*, în Arh. D., I, sub îngrijirea lui C. Moisil, București, Tipografia Jokey Club „Ion C. Văcărescu”.
- BRĂTESCU, Constantin, 1920, *Două statistici etnografice germane în Dobrogea*, în Arh. D., II., Tipografia Curții Regale „F. Göbl și Fiii”.
- BRĂTESCU, Constantin, 1920, *Proprietatea imobiliară rurală din Dobrogea*, în Arh. D., II, București, Tipografia Curții Regale „F. Göbl și Fiii”.
- BRĂTESCU, Constantin, 1928, *Populația Dobrogei*, în *Analele Dobrogei*, IX, vol. 1, București, Cultura Națională.
- BURCI, Iustina, 1999, *Antroponime românești. Structură silabică*, *Analele Universității din Craiova*, XXI, NR. 1-2.
- CAFEROĞLU, Ahmet, 1993, *Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü* (Dicționar al limbii turce uyğure vechi), 3. Baskı, Istanbul, Enderun Kitabevi.

CALP, Mehrali, 2014, *Kişi Adları Üzerinde Dilbilimsel Bir Çalışma* (Studiu lingvistic asupra numelor de persoane), în A.U.Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü (TAED), 52, Erzurum.

CÂTELA, Adriana, 2005, *Dobrogea în contextul invaziei turcice. Elemente de istorie ecleziastică*, în vol. *Tătarii în istoria românilor*, II, Constanța, Editura Muntenia.

CIORBEA, Valentin, STAN, Florin, 2019, *Dobrogea în documente diplomatice românești. 1878-1884*, București, Editura Academiei Oamenilor de Știință din România.

CIORBEA, Valentin, *Turco-tătarii în Dobrogea interbelică*, în vol. *Tătarii în istoria românilor*, I, Constanța, Editura Muntenia.

CIORBEA, Valentin, 2011, *Comunitatea musulmană în Arhiva Consiliului Național pentru studierea Arhivelor Securității. Documente privind istoria comunității musulmane din România de la mijlocul secolului al XX-lea*, în vol. *Din istoria tătarilor*, II.

CIORNEI, Anișoara, *Elemente comune în tradițiile locuitorilor din Medgidia. Două religii-obiceiuri asemănătoare*, www.medgidiacity.ro.

CLOT, André, 1990, *Mahomed al II-lea cuceritorul Bizanțului*, București, Editura Artemis.

CONDREA, I., 2011, *Antroponimul ca semn lingvistic*, în *Limba română*, Chișinău, nr. 3-6.

COMAN, Virgil, 2004, *Mărturii documentare privind tătarii din Dobrogea (6 septembrie 1940 – 6 martie 1945)*, în vol. *Tătarii în istoria românilor*, I.

COMAN, Virgil, 2013, *Situația Cultului Musulman din Dobrogea într-un document din anul 1963 al Departamentului Cultelor*, în vol. *Din istoria tătarilor*, Constanța.

COMAN, Virgil, 2015, *Procedura alegerii muftiului județului Constanța la sfârșitul secolului al XIX-lea. Mărturii documentare*, în *Qaradeniz*, aprilie-mai.

COMAN, Virgil, 2015, *Repere arhivistice privind turco-tătarii din Dobrogea în perioada interbelică*, în volumul *Turcii și tătarii din Dobrogea*, Cluj-Napoca.

COSNICEANU, M., 1973, *Studiu asupra numelor de persoane*, Chișinău, Editura Știință.

COȘERIU, E., 2004, *Teoria limbajului și lingvistică generală. Cinci Studii*, ediție în limba română de N. Saramandu, București, Editura Enciclopedică.

COVACEF, Petre, *Țiganii musulmani de la Constanța*, în vol. *Dobrogea-model de conviețuire multiethnică și multiculturală*, coordonator Virgil Coman, Constanța, Editura Muntenia.

CULEA, Apostol D., 1928, *Dobrogea*, București, Editura Casei Școalelor.

CUPCEA, Adriana, 2013, *Construcția identitară la comunitățile turcă și tătară din Dobrogea*, în *Studii de atelier. Cercetarea Minorităților Naționale din România al Institutului pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale*, nr. 49, Cluj-Napoca.

CUPCEA, Adriana (editor), 2015, *Turcii din Dobrogea*, Cluj-Napoca.

CUPCEA, Adriana, 2015, *Turcii și tătarii din Dobrogea*, Cluj-Napoca, Editura Institutului pentru studierea problemelor minorităților naționale.

CUPCEA, Adriana, 2015, *Recensămintele perioadei comuniste și postcomuniste*, în Qaradeniz, februarie.

CUPCEA, Adriana, MARIN, Manuela, OMER, Metin, 2016, *Seminarul musulman din Medgidia. Documente și memorie*, Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, Cluj-Napoca.

CUPCEA, Adriana, *Politica statului protector Turcia în Balcani și în comunitatea musulmană din Dobrogea*, în volumul *Istorie și identitate la turcii din Dobrogea*.

ÇAKAN, A.V., 2004, *Türklerin ad koyma gelenekleri üzerine bir inceleme* (O cercetare asupra obiceiurilor de punere a numelor la turci), Milli Folklor, 61.

ÇINGİ, Ayla, 1966, *Türk Şahıs Adları* (Nume de persoane turcești), Lisans tezi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

DAUZAT, Albert, 1977, *Les noms de familles de France*, Paris, Editura Guénégau.

DECEI, Aurel, 1978, *Relații româno-orientale*, București, Editura Științifică și Enciclopedică.

DILÇİN, Cem, 2014, *Adlar Sözlüğü* (Dicționar de nume), Istanbul, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

DRĂGANU, Nicolae, 1933, *Românii în veacurile IX-XIV pe baza toponimiei și a onomastice*, București.

DUCROT, Oswald, SCHAEFFER, Jean-Marie, 1996, *Dicționar enciclopedic al științelor limbajului*, București.

DURMUŞ, İlham, 2017, *Türk adının ortaya çıkışı, anlamı ve yayılışı* (Apariția, sensul și înțelesul numelui turcesc), în Akademik Bakış, nr. 20, vol. 10.

EFE, Kürşat, 2017, *Türk Dil Kurumunun Kişi Adları Sözlüğü'ndeki Kadın Adlarının Yapı Bakımından İncelenmesi*, Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatında „Kadın” Sempozyumu, Amasya.

ENGİN, Miharem, 2002, *Türk Dil Bilgisi*, Istanbul, Bayrak Yayınları.

EROL, Aydil, 2010, *Şarkılarla, Şiirlerle Türkülerle ve Tarihî Örneklerle Adlarımız* (Numele noastre cu cântecele, poeziile și exemplele din istorie), 4. Baskı, Istanbul, Çağrı Yayınları.

GHEORGHE, Lavinia Dacia, DUMITRAȘCU, Gheorghe, 2008, *Scriptori turco-tătari de expresie românească. Un fel de a pune problema*, în volumul *Dobrogea – model de conviețuire multi-etnică și multiculturală*, coordonator Virgil Coman, Constanța, Editura Muntenia.

GHEORGHE, Lavinia Dacia, 2010, *Aspecte privind afirmarea intelectuală a turcilor și tătarilor din Dobrogea, în perioada 1878-1914*, în volumul *Din istoria tătarilor*, I, Constanța, Editura New Line.

GHIȚĂ, Anca, 1993, *Brăila și ținuturile înconjurătoare într-un registru de recensământ inedit de la sfârșitul al XVI-lea*, în caietul Seminarului special de științe auxiliare ale istoriei, București, Editura Universității București, IV.

GIURESCU, Constantin, 1975, *Istoria românilor*, București.

GIURESCU, Constantin, *Știri despre populația românească a Dobrogei în hărți medievale și moderne*, Muzeul Regional de Arheologie Dobrogea, f.a.

GOICU, Viorica, 2001, *Contribuții la onomastica istorică*, Timișoara.

GONȚA, Al. I., 1995, *Documente privind istoria României, A. Moldova, veacurile XIV-XVII (1348-1625). Indicele numelor de persoane*, București.

*1966, *Gramatica limbii române*, I-II. Ediția a II-a revăzută și adăugită, București.

GRAUR, Al., 1966, *Articolul hotărât la nume de persoane românești*, în *Studii și cercetări lingvistice*, XVII.

GRAUR, Al., 1970, *Intre numele proprii și cele comune*, în *Limba română*, București, Academia Română, XIX.

GRAUR, Al., 1972, *Nume de persoane*, București, Editura Științifică.

GRECU, Doina, 1965, *Prenume și nume de familie din secolele XVIII și XIX*, în *Cercetări de lingvistică*, Cluj-Napoca, Academia Română.

GRUIȚĂ, G., 1972, *Sintagmatica numelor proprii românești. O cercetare din punct de vedere al acordului*, în *Cercetări de lingvistică*, XVII.

GÜLENSOY, Tuncer, 2011, *Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözlüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü, Etimolojik Sözlük Denemesi* (Dicționar al rădăcinilor cuvintelor turcești din limba turcă din Turcia, Dicționar etimologic), Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.

GÜLENSOY, Tuncer, 1999, *Türk Kişi Adları Bilimine Katkıları* (Contribuții aduse antroponimiei turcești), Ankara, Dil ve Insa, p. 5-9.

GÜLENSOY, Tuncer, 2012, *XXI. Yüzyılında Türkiye Kişi Adlarına Bir Bakış* (O privire asupra numelor de persoane din Turcia în secolul al XXI-lea), *Idil Sanat ve Dil*, C.1, (Özel Sayı), nr. 5.

GÜLENSOY, Tuncer, 2012, *XXI. Yüzyılda Türkiye Kişi Adlarına bir bakış* (O privire asupra numelor de persoane din Turcia în secolul al XXI-lea), DOI: 10.7816 Idil, vol. I, nr. 5.

HASAN, Eren, 1999, *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü* (Dicționar etimologic al limbii turce), baskı, Ankara.

HÜSEYİN, Tuncer, MEHMET, Yardımcı, 2000, *Çocuk Edebiyatı* (Literatura pentru copii), Ankara, ABC Matbaacılık LTD. ŞTİ.

IBRAM, Nuredin, 1998, *Comunitatea musulmană din Dobrogea*, Constanța, Editura Ex Ponto.

IBRAM, Nuredin, 2007, *Musulmanii din România*, Constanța, Editura Golden.

IBRAM, Nuredin, 2003, *Romanya Türklerin Gelenekleri ve Adetleri* (Tradițiile și obiceiurile turcilor din România), Constanța, Editura Ex Ponto.

IBRAM, Nuredin, 2009, *Romanya Türk Asıllı Toplulukların Kültürel Tarihinden Seçmeler* (Pagini alese din istoria și cultura turcilor din România), Constanța, Editura Ex Ponto.

IBRAM, Nuredin, 2011, *Comunitatea musulmană din Dobrogea*, Constanța, Editura Ex Ponto.

ILIE, Adrian, 2006-2008, *Panairul de la Medgidia*, Analele Dobrogei, serie nouă, IX, Constanța.

ILIE, Adrian, 2008, *Valea Kara-su în perioada secolelor XIV-XIX. Monografie istorică*, Medgidia, Editura Succeed Publishing.

ILIE, Adrian, 2012, *Medgidia- Istoria orașului Medgidia de la 1918 în prezent*, Constanța, Editura Ex Ponto.

ILIE, Adrian, 2015, *Comunitățile turcă și tătară din Medgidia. Aspecte privind organizarea politică, socială, economică, religioasă și culturală*, Constanța, Editura Ex Ponto.

ILIE, Adrian, 2015, *Ocupații ale tătarilor din Medgidia*, în Qaradeniz, aprilie-mai.

ILIE, Adrian, 2017, *Personalități marcante ale Medgidiei*, Constanța, Editura Ex Ponto.

ILIE, Adrian, 2017, *Primarii Medgidiei creștini și musulmani*, Constanța, Editura Ex Ponto.

ILIE, Adrian, 2018, *Comunități etnice stabilite în Dobrogea și la Medgidia. Turcii (I)*, în Ziua de Constanța, din 14 noiembrie și *Turcii (II)*, din 21 noiembrie.

ILIE, Adrian, 2018, *Dr. Ibrahim Themo, fiul adoptat al Medgidiei*, în Ziua de Constanța, 11 iulie.

ILIE, Adrian, 2018, *Participarea musulmanilor din Medgidia la cel de-al Doilea Război Balcanic și Primul Război Mondial*, în Ziua de Constanța, 12 septembrie.

ILIE, Adrian, 2019, *Împroprietărirea cu pământ și loturi de casă a veteranilor de război, invalizilor, a văduvelor și a urmașilor acestora la Medgidia*, în Ziua de Constanța, din 30 octombrie.

ILIE, Adrian, 2019, *Medgidia în perioada interbelică. Însemnările fotografului Iancu Nicolae*, în Ziua de Constanța, 10 iulie.

- ILIE, Adrian, 2019, *Situația Medgidiei în timpul celui de-al Doilea Război Mondial*, în Ziua de Constanța, din 11 decembrie și 18 decembrie.
- ILIE, D., 2006, *Studii de onomastică*, Iași, Editura Vasiliana '98.
- ILINOIU, G., 1928, *Culte în Dobrogea*, în volumul Dobrogea. 50 de ani de viață românească, București, Cultura Națională.
- INALCIK, Halil, 1997, *Imperiul Otoman. Epoca clasică*, București, Editura Enciclopedică
- INALCIK, Halil, *V Beynelmilel Onomastik İlimler Kongresi*, (Salamanca, 12-15 Nisan).
- IONESCU, Christian, 1975, *Mică enciclopedie onomastică*, București, Editura Enciclopedică.
- IONESCU, Christian, 1980, *Sistemul antroponimic românesc în secolele al-XIV-lea și al XV-lea (Țara românească)*, în *Limba română*.
- IONESCU-DOBROGEANU, M.D., 1904, *Dobrogea în pragul veacului XX*, București.
- IORDAN, Iorgu, 1975, *Observații cu privire la raporturile dintre toponimie și antroponimie*, în *Limba română*, , XIX, București.
- IORGA, Nicolae, 1919, *Proprietatea imobiliară rurală din Dobrogea*, în Arh. D., vol. II.
- IORGULESCU, Mihail, 1926, *Istoria comerțului*, București, Editura Ancora.
- ISMAIL, Ghiușen, 2014, *Amintiri de demult*, în Qaradeniz, august.
- ISMET, Zeki Eyuboğlu, 1998, *Türk Dilinin Etimoloji Sözlüğü* (Dicționar etimologic al limbii turce), Sosyal Yayınları, Istanbul.
- KARAHAN, Leylâ, 2009, *Türkçede Dinî Anlamlı Bazı Kişi Adlarını Ekle Değiştirme Geleneği* (Obiceiul de punere a numelui prin schimbarea înțelesului numelui religios prin adăugare de sufixe), Dil Araştırmaları, sayı 4, Bahar, p.17-24.
- KARPAT, Kemal, 1985, *Ottoman Population 1830-1914. Demographic and Social Characteristics*, Madison.
- KAFESOĞLU, İbrahim, 1966, *Tarihte "Türk" adı* (Numele de „turc” în istorie), Reşid Rahmetli Arat İçin, Ankara, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları.
- KARPAT, Kemal, 1997, *Urbanismul otoman: Emigrația din crimeea spre Dobrogea și întemeierea orașului Medgidia (1856-1878)*, în „Tătarii în istorie și în lume”, coordonator Tahsin Gemil, București, Editura Kriterion.
- KANDEMİR, M. Yaşar, *Tirmizî*, islamansiklopedisi.org.tr, URL: <https://islamansiklopedisi.org.tr/tirmizi>.
- KAŞGARLI, Mahmud, 1992, *Divanü Lügat-it Türk*, (traducător. Besim ATALAY), Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.

KIBAR, Osman, 2005, *Ad Kültüründe Ad Verme- Kişi Adları Üzerine Bir Tasnif Denemesi* (Denumirea în cultura turcă- O încercare de clasificare asupra numeșor de persoane), Ankara, Editura Akçağ Yayınları.

KIBAR Osman, 2005, *Türk Kültüründe Ad Verme Kültürü, Kişi Adları Üzerinde bir Tasnif Denemesi* (Cultura de punere a numelui în cultura turcă, O încercare de clasificare a numelor), Ankara, Akçağ Yayınevi.

KIRAN, Zeynel-Ayşe Kıran, 2006, *Dil Bilime Giriş* (Introducere în gramatica limbii turce), Ankara, Seçkin Yayınları.

KISS, Tamás, VERESS, Ilka, 2018, *Minorități din România. Recensământ 2011. Procese demografice*, Cluj Napoca, Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale.

KORKMAZ, Zeynep, 1992, *Gramer Terimleri Sözlüğü* (Dicționarul de termeni gramaticali), Ankara, TDK Yayınları.

KORKMAZ, Zeynep, 2003, *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)* (Gramatica limbii turce din Turcia), Ankara, TDK Yayınları.

KORKMAZ, Zeynep, 2003, *Gramer Terimleri Sözlüğü (Dicționar de termeni gramaticali)*, Ankara, TDK Yayınları.

KURSAT, Efe, *Türk dil kurumunun kişi adlari sözlüğü'ndeki kadın adlariinin yapı bakımından incelenmesi*, www.academia.edu, URL:
https://www.academia.edu/38059327/T%C3%9CRK_D%C4%B0L_KURUMUNUN_K%C4%B0%C5%9E%C4%B0_ADLARI_S%C3%96ZL%C3%9C%C4%9E%C3%9CNDEK%C4%B0_KADIN_ADLARININ_YAPI_BAKIMINDAN_%C4%B0NCELENMES%C4%B0.

VAN LANGENDONCK, W., 2011, *The Oxford Handbook of Lexicography*, Oxford, Editura Oxford University Press.

LAPRADELLE, de A., 1939, *Legislația relativă la proprietatea funciară din Dobrogea nouă și dreptul internațional*, București, Tipografiile Române Unite.

LAZIA, Liliana, 2003, *Antroponimie dobrogeană*, Constanța, Editura Muntenia.

LE GOFF, Jacques, 1994, *Negustori și bancheri în evul mediu*, București, Editura Meridiane.

LEONTIC, Mariya, 2011, *Makedonya Kişi Adları ve Soyadlarında Türk Kişi Adları* (Numele și prenumele turcești din Macedonia), s. 158-167, Prizren, Bal-Tam Türklük Bilgisi 15.

LEZINA, L.N., SUPERANSKAYA, A.V., 2019, *Türk Onomastikası Çin Seddinden Viyana Kapılarına Kadar. Bütün Türk Halkları* (Onomastica turcească de la Marele Zid Chinezesc până Porțile Vienei), İstanbul.

LUCESCU, Corina, 2013, *Centrul de cultură și tradiție turco-tătară din Medgidia*.

MACOVEI, Remus, 2013, *Eroi musulmani în Armata Română*, Constanța, Editura Reklama Studio.

MAHMUT, Enver, MAHMUT, Nedret, 1997, *Dobruca Türk Halk Edebiyatı Metinleri*, (Texte din literstura populară turcă din Dobrogea), Ankara.

MAHMUT, Enver, 1978, *Structura numelor topice turcești medieval din Dobrogea*, An XXVII, Nr. 3.

MAKSUTOVICI, Gelcu Sefedin, 1997, *Dr. Ibrahim Temo (1865-1945) – animator al vieții spirituale turco-tătare din Dobrogea*, în vol. *Originea tătarilor*, coordonator Tahsin Gemil, București, Editura Kriterion.

MAMINA, Ion, BULEI, Ion, *Guverne și guvernanți*, București, Editura Silex.

MARIN, Ana, 2007, *Prenumele din Dobrogea. Studiu lingvistic*, București, Ed. Cartea Universală.

MAXIM, Mihai, 1993, *Țările Române și Înalta Poartă*, București, Editura Enciclopedică.

MEHMET, Ali Ekrem, 1981, *Civilizația turcă*, București.

MEHMET, Ali Ekrem, 1994, *Din istoria turcilor dobrogeni*, București, Editura Kriterion.

MEHMET, Mustafa Ali, 2017, *O istorie a turcilor din Dobrogea*, în volumul *Istorie și identitate la turcii din Dobrogea*, coordonatori Cupcea Adriana și Kozak Gyula, Cluj-Napoca, Editura Institutului pentru studierea problemelor minorităților naționale.

MEHMET, Mustafa Ali, *Türk Tarihinden Sayfalar (Hunlardan Günümüze kadar)* (Pagini din istoria turcă (De la huni până în zilele noastre), Editura Top.

MEHMET, Naci Önal, 1997, *Din folclorul turcilor dobrogeni*, București.

MEMMEDOV, Yunus, 2005, *Onomastik Birimlerle Lügat Birimleri Arasında Leksik Semantik Alaka*, Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi Journal of Turkish World Studies, vol. V, nr. 2, Izmir.

MENLIBAZ, Ekrem, 1997, *Situația demografică a tătarilor și turcilor din Dobrogea (județele Constanța și Tulcea) după 1878*, în vol. *Originea tătarilor*, coordonator Tahsin Gemil, București, Editura Kriterion.

MIRON-FULEA, Mihaela, 2005, *Numele proprii, Interfața semantică-sintaxă*, București.

MOISIL, Constantin, *Numismatica Dobrogei*, în Arh. D., I.

MUURAT, Iusuf, 20.09.2022, *Cultul Musulman: Muftiatul Cultului Musulman*, culte.gov.ro, URL: http://culte.gov.ro/?page_id=770.

NILGHIUN, Ismail, 1997, *Continuitatea etniei turco-tătare în spațiul românesc*, în vol. *Originea tătarilor*, coordonator Tahsin Gemil, București, Editura Kriterion.

OMER, Metin, 2017, *Tătarii din Dobrogea de la 1878 până la al Doilea Război Mondial*, în volumul *Un destin la Marea Neagră. Tătarii din Dobrogea*, Omer Metin, Cupcea Adriana (coord.), Cluj-Napoca, Editura Institutului pentru studierea problemelor minorităților naționale.

OSMAN, Sergeant, 2010, *Prezența cumană în spațiul nord-dunărean*, în vol. *Moștenirea istorică a tătarilor*, I, București, Editura Lumina Tipo.

ÖRNEK, S. V., 2000, *Türk halk bilimi*, Ankara, Türk Kültür Bakanlığı.

ÖRNEK, Sedat Veyis, 1977, *Türk Halk Bilimi*, Ankara.

ÖZKAN, Fatma, 1995, “*Selcen*” *Adı Hakkında* (Despre numele „Selcen”), *Türk Dili Dergisi*, sayı: 524, Ağustos, p. 907-914.

ÖZYETGİN, Melek, 2001, *Kitabu`l-İdrak li Lisani`l-Etrak`te Kişi adları*, *Bilig*, 19, Güz.

ÖZYETGIN, Melek, 2001, *Türk Ad Bilimine Malzemeler* (Materiale pentru onomastica turcească): *Kitâbu`l Idrâk li Lisâni`l-Entrâk`te Kişi Adları*, *Bilig dergisi*, nr. 19, p.21-31.

PAR, Arif Hikmet, 1981, *A`dan Z`ye Ansiklopedik Türk Adları ve Soyadları Sözlüğü* (Dicționar encyclopedic al numelor și prenumelor turcești de la A la Z), Istanbul, Serhat Yayınevi.

PETROVICI, Emil, 1927-1928, *Nume proprii de bărbați articulate*, în „*Dacoromania*”, V.

PIETRARU, Marica, 1987, *Consecințe morfologice ale raportului dintre numele proprii și numele comune*, în *Studii de onomastică*.

PODOLSKAYA, Natalya Vladimirovna, 1978, *Dicționar rus de terminologie onomastică*, Moscova.

PONTICUS, 1939, *La Dobrodja, coup d'œil sur son histoire et son caractere ethnique*, București, Editura Luceafărul.

POPA, Petre, 2007, *Administrație sistemică universală*, Pitești, Editura Tipnaste.

RACHIERU, Silvana, 2018, *Diplomați și supuși otomani în Vechiul Regat. Relații otomano-române între anii 1878 și 1908*, Iași, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza.

RÂȘNOVEANU, Ion, 2008, *Aspecte privind minoritățile etnice și religioase din Dobrogea interbelică*, în volumul *Dobrogea – model de conviețuire multietnică și multiculturală*, coordonator Virgil Coman, Constanța, Editura Muntenia.

RÁNSONYI, Laszló, 1971, *Tarihte Türklük* (Turcismul în istorie), Ankara, TKAE Yayınları.

RÁSONYI, László, 1963, *Türklükte Kadın Adları* (Numele feminine turcești), *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı- Belleten*, Ankara, `Türk Dil Kurumu Yayınları.

RÁSONYI, László, 1968, *Türk Özel Adları ve Leksikografyası* (Numele de persoane turcești și lexicografia lor), 'XI. Türk Dil 'Kurultayında Okunana Bilimsel Bildiriler, 1966, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.

REGUȘ, Aspazia, REGUȘ, Corneliu, 1999, *Nume de femei în vechi acte istorice (sec. XIV-XVI)*, București.

ROMALO, Valeria Guțu (coord.), 2008, *Gramatica limbii române (GALR)*, vol. I, București, Editura Academiei Române.

ROMAN, Ioan N., 2008, *Despre Dobrogea și dobrogeni*, Ediție îngrijită de Virgil Coman, postfață de Radu Ștefan Vergatti, Constanța, Editura Ex Ponto.

RYUMINA-SIRKAȘEVA, L.T., KUÇIGAȘEVA, N. A. (traducători: Şükrü Halûk Akalin, Caştegin Turgunbayev), 2000, *Teleüt Ağzı Sözlüğü* (Dicționarul dialectului teleüt), Ankara, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kururmu Yayınları:741.

SAKAOĞLU, Saim, 2001, *Türk Ad Bilimi-I Giriş*, (Onomastica turcească-introducere), Atatürk Kültür, Ankara, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kururmu Yayınları: 780.

SALA, Marius, IONESCU-RUXĂNDIOIU, Liliana, 2018, *Istoria limbii române*, vol. I, București, Editura Univers Enciclopedic Gold.

SAUSSURE, F., 1988, *Scrieri de lingvistică generală*, Iași, Editura Polirom.

SCURTU, Costin, 2010, *Considerații privind comunitatea turco-tătară în Armata Română la sfârșitul secolului al XIX-lea și în prima jumătate a secolului XX*, în vol. Moștenirea istorică a tătarilor, I, București, Editura Lumina Tipo.

SEYIT, Küçükbezirci, *Konya Folkloru* (Folclorul din Konya), Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. Yayınları

SOYUBOL, Emel, 2007, *Türk Dili Kökenli Kişi Adlarının Yapısı* (Structura numelor de persoană de origine turcă) – *Yüksek Lisans Tezi* (lucrare de licență).

STANCU, Laura, 2015, „*Problema musulmană /mahomedană*”, în *atenția Securității. Perioada anilor '50*, în volumul *Turcii și tătarii din Dobrogea*, Cluj-Napoca.

STĂNCIUGEL, Robert, 2019, *O Dobroge, o Dunăre și două conferințe de pace. Documente. Ambasador Vasile Stoica*, București, Editura Etnologică.

STĂNCULESCU, Cătălin, 15.12.2015, *Mitologia în Turcia, Mongolia si populatiile turcice*, Mythologica, URL: <http://mythologica.ro/mitologia-in-turcia-mongolia-si-populatiile-turcice/>.

STILES, Andrian, *Imperiul Otoman. 1450-1700*, București, Editura ALL.

STOICA, Lascu, 1984, *Aspecte privind prezența organizațiilor partidelor burgheze în județul Constanța (1918-1938)*, în *Pontica*, XVII, Constanța.

STROE, Laura, 2011, *Mihrabul-simbol al identității musulmane*, în vol. Din istoria tătarilor, Constanța, Ovidius University Press, vol. II.

SUCIU, Emil, 2009, *Influența turcă asupra limbii române*, București, Editura Academiei

SÜMER, Faruk, 1999, *Türk Devletleri Tarihinde Şahıs Adları* (Numele de persoane din istoria statelor turcești), Istanbul, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı.

ȘĂINEANU, Lazăr, 1885, *Elemente turcești în limba română*, București.

ȘĂINEANU, Lazăr, 1900, *Influența orientală asupra limbii și culturii române*, București.

TAHSIN, Gemil, 2010, *Peste un mileniu de existență a populației turco-tătare pe teritoriul României*, în vol. Moștenirea istorică a tătarilor, I, București, Editura Lumina Tipo.

TAHSIN, Gemil, 2008, *Românii și otomanii în secolele XIV-XVI.*, Constanța

TAN, Nail, *Çocuklarımıza Foklor Hazinesimizden Seçmeler* (Selecții din comoara folclorului nostru pentru copii), Kültür Baakanlığı Yayınları: 493, Çocuk Kitapları Dizisi: 36.

TANERİ, Aydın, *Anayasalarımızda Türk, Türkçe, Milliyetçilik ve Atatürk Adları ve Kavramları* (Concepte și nume Atatürk și naționalism în legislația turcă), s. 44-53, Milli Kültür Dergisi.

TASIN, Gemil, 2008, *Românii și otomanii în secolele XIV-XVI*, Constanța, Editura Ovidius University Press.

TAVITIAN, Simion, 2005, *Dobrogea, tărâmul dintre ape*, Editura Ex Ponto, Constanța.

TĂNASE, Laurențiu, 2017, *Organizarea vieții religioase. Cultul musulman și predarea religiei islamice*, în volumul *Istorie și identitate la turcii din Dobrogea*, coordonatori Adriana Cupcea, Kozak Gyula, Cluj-Napoca, Editura Institutului pentru studierea problemelor minorităților naționale.

TEIUȘ, Sabina, 1969, *Referitor la sfera și locul onomasticii în lingvistică*, în *Studii și materiale de onomastică*.

TOMESCU, Domnița, 1998, *Gramatica numelor proprii în limba română*, București, Ed. All.

TOMESCU, Domnița, 2001, *Numele de persoană la români. Perspectivă istorică*, București, Editura Univers Enciclopedic.

TOMESCU, Domnița, 2017, *Raportul dintre sacru și profan în antroponimia românească medievală (sec.15-17)*.

TOMESCU, Domnița, 1973, *Cercetarea gramaticală a numelor proprii*, în *Limba română*, XXII.

TOMESCU, Domnița, 1975, *Opoziția de număr la numele proprii de persoane în limba română. Numele de familie*, în *Limba română*, XXIV.

- TOMESCU, Domnița, 1975, *Sens și context la numele proprii*, în *Studii și cercetări lingvistice*, XXVI.
- TOMESCU, Domnița, *Probleme ale subclasificării antroponimice*, în *Studii și cercetări lingvistice*, XXVIII.
- TOMESCU, Domnița, 1976, *Aspecte metodologice ale cercetării opoziției de număr la numele proprii*, în *Studii și cercetări lingvistice*.
- TOMESCU, Domnița, 1980, *Observații cu privire la articularea numelor proprii în limba română*, în *Studii și cercetări lingvistice*.
- TOMESCU, Domnița, *Aspecte ale genului gramatical la numele proprii de persoane în limba română. Prenumele*, în *Studii și cercetări lingvistice*, XXXIV.
- TORUN, Ali, 1989, *Mani ve bu Tarzın Menşei Hakkında Bazı Düşünceler* (Câteva explicații despre *mani* și originea acestui lui), Milli Folklor.
- TÜRK, Dil Kurumu, 2011, *Türkçe Sözlük*, Ankara.
- TÜRKMEN, Seyfullah, 2009, *Atatsözü ve Deyimlerde Yaşayan Kişi Adları* (Numele de persoane în proverbe și zicători), Dil Araştırmaları, sayı 4, Bahar, p. 101-119.
- URSU, Nicolina, 2003, *Turco-tătarii dobrogeni în recensăminte și statistici românești (1878-1916)*, în vol. *Tătarii în istorie și în lume*, București, Editura Kriterion.
- ÜLKÜSAL, Müstecip, 1966, *Dobruca ve Türkler (Dobrogea și turcii)*, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü.
- VARDAR, Berke, 1998, *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü* (Dicționar explicativ cu termeni gramaticali), Istanbul, ABC Kitabevi.
- VASCENCO, Victor, 1995, *Studii de antroponimie*, București, Ed. Academiei Române.
- VERGATTI, Radu-Ștefan, 2008, *Dobrogea, mojar al popoarelor și al religiilor în secolul al XIV-lea*, în volumul *Dobrogea – model de conviețuire multietnică și multiculturală*, coordonator Virgil Coman, Constanța, Editura Muntenia.
- VLĂDESCU, Elena Mihaela, 2011, *Lăcașuri de cult ale musulmanilor dobrogeni*, în vol. *Din istoria tătarilor*, II.
- VULPE, Radu, 1939, *La Dobroudja a travers les siecles*, București, Editura Dacia.
- ZAGAEVSCHI, 2014, *Nume de familie și prenume românești basarabene deformate defuncționari alolingvi în context diglosic*, în *Limba română*, Chișinău.
- ZECHERU, Dana, 2008, *Toponimia turcească în Dobrogea – între realitate demografică și conservatorism lingvistic. Mărturii documentare din Arhiva C.N.S.A.S. privind comunitatea turco-tătară din Dobrogea*, în volumul *Dobrogea – model de conviețuire multietnică și multiculturală*, coordonator Virgil Coman, Constanța, Editura Muntenia.

***, 2006, *Analele Dobrogei, Istorie dobrogeană*, Seria II, An VI, NR. 1.

***, 1976, *Călători străini despre Țările Române*, vol.VI, Ediția Maria Holban, București, Editura Științifică.

***, 2019, *Coranul și traducerea explicativă*, Türkiye Diyanet Vakfı (Departamentul pentru Servicii Confesionale), Ankara

***, 1919, *La Dobrogea Roumaine. Etudes et documents*, București.

****Albumul dobrogean pe anul 1911*. Constanța și Tulcea.

***, 1995, *Minoritățile naționale din România 1918-1925*, coordonatori Ioan Scurtu și Liviu Boar, București Editura Arhivelor Statului.

***,06.03.2022, *Kuran'da geçen erkek isimleri ve anlamları – 2022 Peygamber isimleri*, www.mardinlife.com, URL: <https://www.mardinlife.com/kuranda-gecen-erkek-isimleri-ve-anlamlari-2022-peygamber-isimleri.html>.

****Denumiri vechi ale unor localități dobrogene*, www.robertoiacomini.co.uk, URL: <https://www.robertoiacomini.co.uk/localitati-in-dobrogea-medievala.html>.

*** *Dacoromânia (Cluj-Napoca)*, <http://www.encyclopedia-dacica.ro/>, URL: http://www.encyclopedia-dacica.ro/?operatie=subiect&locatie=periodice&fisier=dacoromania_cluj-napoca.

<https://www.tdk.gov.tr/>

http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_kisiadlari&view=kisiadlari

<https://www.islamalimi.com/category/isimler/>

http://turkoloji.cu.edu.tr/YENI%20TURK%20DILI/Leyla_Karahan_Kisi_Adlari.pdf

<https://tulcealibrary.ro> › Dicționarul Localităților Județului Tulcea